

πρέπει νὰ ληστεύησθε καὶ νὰ βλέπητε τὰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἀτιμαζομένας, ἢ νὰ ἐλπίζητε τὴν διάσωσιν τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας ὑμῶν ἐκ τῆς ἀρνησιεθνίας. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων κακῶν ὑπάρχει ἡ διὰ τῆς μεγάλης αὐταπαρνησίας καὶ τῶν μαρτυρικῶν θυσιῶν σωτηρία, ἡ σωτηρία ἐκείνη ἣτις συνίσταται εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὴν εὐκλειαν τῶν ἐθνικοτήτων διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀτόμων καὶ τῶν περιουσιῶν, διὰ τῶν ὀλοκαυτωμάτων ἐκείνων ὧν ἔναντι θαμβωθεῖσα ἄλλοτε ἡ Εὐρώπη ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν μικρᾶς τοῦ ἑλληνισμοῦ χώρας. Αὐστηρὸς τις κριτῆς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ σήμερον συμβαινόντων ἤθελεν ἴσως εἶπει ὅτι τὴν ὁδὸν ταύτην τῆς σωτηρίας ὄφειλον μᾶλλον νὰ ἀκολουθήσωσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἵτινες πολλὰς Ἀσιατικὰς καὶ Φραγκικὰς καὶ Σλαβικὰς ἐπιδρομὰς κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀντέκρουσαν, τὰ τέκνα τῶν ἡρώων ἐκείνων οἵτινες πρὸ ὀλίγων ἔτι δεκαετηρίδων συνεικινδύνευσαν μετὰ τῶν ἐνδόξων ἀπελευθερωτῶν τῶν μεσημβρινωτέρων ἑλληνικῶν χωρῶν. Ἀλλὰ τὸ καθ' ἡμᾶς δὲν προβαίνομεν εἰς τοιαύτας μαρτυρικῶν ἡρωισμῶν ἀπαιτήσεις: Οἱ λαοὶ κέκτηνται σήμερον πλεῖστα μέσα διαμαρτυρήσεως, ἔχουσιν ἐνώπιον αὐτῶν ἰκανὰς ὁδοὺς δι' ὧν δύνανται νὰ ὑψώσωσι φωνὴν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ νὰ καταστήσωσιν αὐτὰ σεβαστά. Πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἐπίστευσαν δυστυχῶς ὅτι ἡ ὁδὸς εἶναι μία, ἐπίστευσαν ἢ προσεποιήθησαν πιστεύσαντες τοῦτο. Ἐν τακρίριον τοῦ Πατριαρχείου καὶ ὀλίγα ἀναφοραὶ πεμπόμενα ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ὅπως εὐχριστήσωσι τοὺς ἐκδόντας τὸ τακρίριον καὶ ὡς ἐν παρόδῳ